

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/62/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7725201495
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7725201495.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých K. N., nar. XX.X.XXXX a S. N., nar. XX.X.XXXX, obaja trvale bytom N. Q. Č.. XX, X.. K., zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., deti rodičov: matky F. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A.. Z. Č.. XXXX/XX, Z., R. Č. E. Č.. XX, Z., právne zastúpenej: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Simona MARCINOVÁ, s.r.o., Námestie slobody č. 13, Michalovce a otca S. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. Q. Č.. XX, toho času F. Č.. X, Z., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia pri nezhode rodičov pri výbere školského zariadenia pre maloleté deti, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č.k. 29P/58/2025-43 zo dňa 19.5.2025, takto

rozhodol:

- I. Mení uznesenie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v konaní o návrhu otca na rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov v súvislosti s výkonom rodičovských práv a povinností, napadnutým uznesením rozhodol v znení výrokov tak, že :

„I. Nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

Udeľuje súhlas namiesto matky k prihláseniu maloletej K. N. nar. XX.X.XXXX, na plnenie si povinnej školskej dochádzky na L. základnej škole K. Z., N. 2, XXX XX Z..

Udeľuje súhlas namiesto matky k prihláseniu maloletého S. N., nar. XX.X.XXXX na plnenie si povinnej školskej dochádzky na L. základnej škole K. Z., N. 2, XXX XX Z..

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie súd odôvodnil podľa § 2 a § 360 zákona č. 161/2015 Z. z Civilný mimosporový poriadok (CMP), ďalej § 325 zákona č. 160/2025 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a tiež § 28, § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení v spojení s § 1 písm. g/, § 20 a § 144a ods. 1 až 4 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní v platnom znení (Školský zákon), považujúc návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný, keď otec osvedčil nevyhnutnosť zásahu súdu do pomerov účastníkov konania. Poukázal na okolnosť, že rodičia sa nevedia dohodnúť na výbere základnej školy pre maloletých, keď otec preferuje L. školu, s ktorou matka zásadným spôsobom nesúhlasí. Maloleté deti sú rozhodnutím súdu dočasne zverené do osobnej starostlivosti otca, s ktorým bývajú na ulici F. X v Z. a kde v blízkosti bydliska detí a ich otca sa nachádza L. základná škola svätého Z., cca 650 m, 9 minút pešo. Súd konštatoval, že návšteva školského zariadenia, nachádzajúceho sa v blízkosti bydliska detí a rodiča, ktorému boli súdnym rozhodnutím dočasne zverené do osobnej starostlivosti, je plne v záujme detí. V záujme maloletých detí je taktiež, aby navštevovali rovnakú základnú školu, keďže pretrhnutie ich spoločných väzieb nie je v ich záujme. Prvoinstančný súd prihliadol tiež na názor kolízneho opatrovníka, konštatované problémové správanie maloletej v aktuálnej škole, s problémami

aj sexuálneho charakteru, pričom sociálne prostredie na strane matky, ako aj samotné zázemie boli dôvodom, prečo boli deti neodkladným opatrením zverené otcovi. Súd prihliadol na názor maloletých detí, vierovyznanie otca. Procesnú situáciu súd vyhodnotil v súlade s citovaným ustanovením § 330 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že povaha veci pripúšťa totožnosť výrokov neodkladného opatrenia s výrokom vo veci samej s tým, že ak by aj otec či matka podali návrh vo veci samej o udelenie súhlasu na plnenie povinnej školskej dochádzky, je viac než pravdepodobné, že by toto konanie do začiatku školského roka nebolo skončené, už vôbec nie do konca lehoty 30.4.2025. Súd má preto za to, že povaha vecí pripúšťa, obsahovo totožný výrok neodkladného opatrenia a veci samej, toto neodkladné opatrenie upravilo pomery účastníkov konania bez rozhodnutia vo veci samej, preto súd neuložil otcovi / navrhovateľovi povinnosť podať návrh vo veci samej. Upozornil pri tom na vedené konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 29P/59/2025 s tým, že aj od výsledku tohto konania, by mohla závisieť prípadná zmena školských zariadení detí v budúcnosti. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP. Namietala, že otec maloletých detí žiadnym spôsobom neosvedčil dôvodnosť návrhu a na nariadenie neodkladného opatrenia a neboli tak splnené základné zákonné podmienky. Zmena školy z dôvodu, že otec chce, aby maloleté deti spolu navštevovali L. základnú školu z morálneho hľadiska nie je dostatočným dôvodom na zásah do stabilného školského prostredia maloletej, ktorá navštevuje šiestu (6.) triedu Základnej školy na X. ulici v Z., je na túto školu zvyknutá, má v nej vytvorené kamarátske väzby a je začlenená v kolektíve. K záveru súdu, že presun do inej základnej školy nebude maloletej na ujmu, keďže nemá vytvorené priaznivé podmienky, matka namietla s tým, že súd neprihliadol na tvrdenia zo správy z prešetrovania pomerov v rodine zo dňa 6.5.2025 o tom, že maloletej sa zlepšil prospech a vzťahy medzi spolužiakmi, čo potvrdila triedna učiteľka, ktorá zároveň uviedla, že zaznamenala pozitívne zmeny u maloletej aj v oblasti správania sa javí ako pokojnejšia, a to aj v kolektíve medzi spolužiakmi a nakoľko sa však situácia stabilizovala prestup na inú školu z pohľadu triednej učiteľky nie je nevyhnutný. Podľa matky, pokiaľ by maloletá naďalej riadne pokračovala v kolektíve, v ktorom je začlenená a má ňom vytvorené kamarátske väzby, tak tu nevyplýva žiadna hroziaca ujma na jej zdraví alebo na fyzickom či psychickom vývoji. S poukazom na čl. 24 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky matka zdôrazňuje, že súd nemôže rozhodovať o tak podstatnej otázke akou je otázka viery prostredníctvom neodkladného opatrenia, bez vykonaného dokazovania, otázka viery a náboženstva patrí medzi veľmi dôležité a citlivé témy, pričom súd nemôže zasahovať do tejto oblasti prostredníctvom neodkladného opatrenia a rozhodnúť o tom, že maloleté deti sa majú podriaďovať náboženstvu za stavu, kedy doposiaľ neboli a ani nie sú veriaci. Nástup maloletých detí na L. základnú školu výlučne z dôvodu viery jedného rodiča môže podľa matky predstavuje zásah do náboženskej slobody detí, najmä ak doteraz neboli vedené k praktizovaniu náboženstva. Tvrdenia otca označila za klamstvo, nikdy nebol kresťanský založený a ani deti neboli a nie sú kresťanský založené, k viere nikdy neboli ani vedené. Ďalej namietala, že súd sa v odôvodnení uznesenia zaoberal iba vzdialenosťou matkou uvádzaných škôl od bydliska otca, žiadnym spôsobom sa nezaoberal skutočnosťou, že matkou uvádzané školy, sú štátne školy, na ktorých nie je povinná náboženská výchova, ale na týchto základných školách je aj možnosť výberu etickej výchovy. Zároveň sa súd žiadnym spôsobom nezaoberal skutočnosťou, že otec navrhuje zmenu základnej školy v rámci územného obvodu toho istého mesta. Zdôrazňuje, že nemá možnosť brániť sa voči tvrdeniam maloletých detí, nakoľko súd pohovor kolíznej opatrovníčky s maloletými deťmi zo dňa 7.5.2025 založil do súdneho spisu s možnosťou nahliadnutia len pre potreby súdu. Súd musí aspoň v nevyhnutnej miere uviesť, na základe akých skutočností nariadil neodkladné opatrenie, čo absentuje. Maloletá nemôže byť uzročená s tým, čo obsahuje nástup na L. základnú školu ako povinné nielen náboženstvo, ale aj absolvovanie bohoslužieb, aj každý týždeň a každodenné vykonávanie Z.. Súd žiadnym spôsobom neskúmal, či si je maloletá vedomá svojho vyjadreného názoru vzhľadom na svoj vek a vyspelosť. Okolnosť, že súd by pravdepodobne nerozhodol vo veci samej do začiatku školského roka a už vôbec nie do konca lehoty určenej školou, t. j. do 30.4.2025, podľa matky nie je dôvodom na to, aby súd rozhodol formou neodkladného opatrenia s obsahovo totožným výrokom, t.j. bez rozhodnutia vo veci samej. Otec žiadnym spôsobom nepreukázal žiadne hroziace riziko na právach maloletých detí.

4. K odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý poukázal na otcom deklarovanú okolnosť, že deti boli pokrstené v kostole, maloletá absolvovala duchovné sväté prijímanie a deti sa zúčastňujú bohoslužieb, ktoré vnímajú ako súčasť svojho života. Otec naďalej považuje L. základnú školu za najlepšie riešenie toho času vzhľadom na vzniknutú situáciu, čo sa pokúšal vysvetliť matke a to prečo je zmena školy pre

dcéru tak dôležitá kvôli morálnej stránke, no matka nesúhlasila. Poukázal na to, že súčasná emocionálna rovnováha a emočné bezpečie detí je zásluha otca a zmena nastala po dočasnom zverení maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Poukázal tiež na názor maloletej, ktorý je rodič povinný vypočuť si ale aj tento rešpektovať do tej miery, do akej je dieťa schopné posúdiť, či mu je vlastné rozhodnutie na prospech alebo nie. Navrhol s poukazom na najlepší záujem maloletých detí nariadené neodkladné opatrenie potvrdiť.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c/ CMP, následne senátom preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru o dôvodnosti odvolania.

6. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

7. Podľa čl. 5 Zákon o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa, vyplýva aj z ustanovení Zákona o rodine, sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

8. Podľa § 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia.

9. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, s čím už boli obaja rodičia v konaní i súdom prvej inštancie riadne oboznámení, je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady, charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia, sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a sleduje najmä zásadne záujem maloletého dieťaťa. Pre účely zabezpečenia takejto ochrany v prípade naliehavej potreby pri hrozacej ujme formou nariadenia neodkladného opatrenia je postačujúca existencia okolností, z ktorých sa dá vyvodiť opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň v rovine osvedčenia.

12. Rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom, upravené ostatným právoplatným rozhodnutím okresného súdu v konaní pod sp.zn. 2P/158/2023 rozsudkom zo dňa 7.11.2023, právoplatným dňom 21.11.2023 (v súvislosti s rozvodom manželstva), sú v rozsahu navrhovanej zmeny aktuálne predmetom preskúmania v konaní vo veci samej, vedenej okresným súdom pod sp.zn. 29P/59/22025. Uznesením č.k. 29P/47/2025-12 zo dňa 28.3.2025 bolo neodkladným opatrením nariadené odovzdanie oboch detí do dočasnej osobnej starostlivosti otca a upravený ich styk s matkou.

Otec sa návrhom v predmetnom konaní domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré svojim obsahom a rozsahom zahŕňa podľa § 35 Zákona o rodine prípady, kedy sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, pričom ide výlučne o návrhové konanie. Návrh, v rozsahu odvolaní napadnutého rozhodnutia, sa týka nahradenia súhlasu druhého rodiča - matky so zápisom maloletého spoločného syna na prvé vzdelávanie v rámci povinnej školskej dochádzky a v prípade maloletej dcéry zmeny základnej školy, v oboch prípadoch zhodne so sídlom bližšie k aktuálnemu bydlisku otca a detí v rámci mesta. Z predloženého spisu vyplýva, že v predmetnom rozsahu žiadanej úpravy obmedzenia rodičovského práva matky maloletých detí, došlo k deklamovaniu jej nesúhlasu s výberom školy otcom, nie tak celkovo k nechote sa v tejto veci spoločného záujmu rodičov na povinnom školskom vzdelávaní sa ich spoločných detí dohodnúť.

13. Pretože odvolací súd preberá pre účely rozhodnutia osvedčený stav v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie a súčasne za okolností zákonom danej možnosti zákonnej povinnej školskej dochádzky maloletého dieťaťa v tzv. spádovej škole v zmysle príslušných ustanovení Školského zákona č. 245/2008 Z.z. v platnom znení, doposiaľ bez súdneho prieskumu s jednoznačným záverom, odvolací súd konštatuje nesprávnosť aplikácie inštitútu neodkladného opatrenia pre daný prípad. Z veku najprv maloletého spoločného syna a s tým súvisiacim plnením povinnej školskej dochádzky, vyplýva opodstatnenosť ochrany záujmu maloletého na riadnom vzdelávaní, ktorú preukázane limituje nechota a neschopnosť rodičov konštruktívne sa dohodnúť na mieste vzdelávania v rámci rozlohy mesta, ktoré je aktuálnym bydliskom tak matky, otca ako aj detí. Naliehavým však nemožno ani za daných okolností, a to ani v prípade maloletej, v jej prípade nie trvalého charakteru, majúť na mysli správanie maloletej v aktuálnom školskom kolektíve a dočasnú úpravu osobnej starostlivosti o obe deti, vyhodnotiť záujem detí na inej konkrétnej základnej škole v rámci mesta, ktorej výchovno-vzdelávací proces je ovplyvnený kresťanskými princípmi a hodnotami. Dôvody, uvádzané otcom, týkajúce sa neprimeraných, nie morálnych, či nesociálnych prejavov individualizmu maloletej v nedávnom období v aktuálnom školskom kolektíve, nie sú zákonným dôvodom pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia. Aktuálne existujúci právny a skutkový stav, týkajúci sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a skutočností vyplývajúce z obsahu spisu, odvolací súd vedú k záveru, že otec neosvedčil potrebu okamžitého rozhodnutia súdu v zmysle návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je namieste tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, výživa, či dokonca zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené. V príslušných ustanoveniach sú explicitne definované osobitné typy neodkladných opatrení, ktorými sa poskytuje táto zvýšená ochrana maloletému vo veciach osobnej starostlivosti, ochrany a výživy maloletého, ako aj výkonu oprávnenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. Zvýšená protektívna funkcia sa v týchto neodkladných opatreniach prejavuje predovšetkým skrátenými lehotami na rozhodnutie o návrhu, zohľadnením osobitnej vykonateľnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, osobitným režimom doručovania, nakoľko vo veciach maloletých je iba rýchla ochrana ochranou účinnou a efektívnou.

14. Ustanovenie § 35 Zákona o rodine obsahuje demonštratívny výpočet podstatných záležitostí maloletého dieťaťa. Súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku. Pre posúdenie, či ide o vec bežnú alebo podstatnú, týkajúcu sa maloletého dieťaťa, je potrebné vyhodnotiť, či nezhoda rodičov v konkrétnej veci môže alebo nemôže zásadným spôsobom ohroziť skutočný záujem maloletého dieťaťa. Naďalej v zásade platí, že otázka zápisu dieťaťa do školy za absencie súhlasu druhého rodiča, by sa nemala riešiť prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, ale v konaní vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania a pri rešpektovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. Všetko za predpokladu, že nedôjde k zhode, resp. dohode rodičov, čo zákon vždy uprednostňuje. Dôvody, uvádzané otcom a týkajúce sa zmeny bydliska detí dočasného charakteru, dostupnosti školského zariadenia, výhodnosti podmienok na adaptáciu atď. je potrebné riadne vyhodnotiť s ohľadom na všetky legitímne okolnosti záujmu maloletých detí v riadnom konaní vo veci samej.

15. Napokon, priebeh výkonu rodičovských práv je predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom konaní, ktorého výsledkom bude úprava rodičovských práv a povinností v záujme maloletých detí. Tie už aktuálne v dočasnej starostlivosti otca prejavujú známky zastabilizovania vhodnejšieho prostredia a v prípade maloletej aj pokojnejšieho a primeranejšieho správania voči okoliu. U maloletého nie je nateraz preukázané zavŕšenie prípravného procesu pre plnenie povinnej školskej dochádzky. Toto a ďalšie skutočnosti bude potrebné dôkladne preskúmať v rámci riadneho dokazovania v návrhovom konaní vo veci samej, ak toto konanie bude rodičmi iniciované. Na uvedené skutočnosti je potrebné aby sústredila

svoju pozornosť i matka maloletých detí a v záujme svojich detí konštruktívne, v rámci možností, pristúpila k riešeniu situácie. Pasívne rezistentný prejav rodičovskej zodpovednosti, obmedzujúci sa len na nesúhlas nie je v záujme maloletých. Je osobnou zodpovednosťou rodičov plne podporovať priebeh výchovy a výživy spoločných maloletých detí. Rodičovskú dohodu zákon uprednostňuje. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia, nik iný. Odvolací súd vo vzťahu k oboj rodičom preto zdôrazňuje potrebu konštruktívnej, nie nátlakovej, či direktívnej komunikácie, s dôrazom na vyvarovanie sa kognitívnej zaujatosti k predmetu nezhody, či prejavom partnerského konfliktu, v záujme ich spoločných maloletých detí, ktorá má smerovať k dohode o výkone práv a povinností v záujme zachovania rovnocenného vplyvu na výchovu a výživu s dôsledkami do budúcnosti detí.

16. K prejavenej dôvernej názoru maloletých detí odvolací súd poukazuje na stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej zisťovanie názoru maloletých detí súdom má jednoznačne dôležitý význam a dochádza k tomuto prevažne v konaní vo veci samej, kde súd vykonáva dôkladné dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu, najmä ak vyjadrenia rodičov sú navzájom protichodné a odlišne popisujúce konkrétne skutočnosti, ako je tomu v tomto prípade. Názor maloletého dieťaťa je pre rozhodnutie v merite veci relevantný, keďže je to dieťa, ktoré je nútené znášať partnerský rozchod svojich rodičov, s dopadom na jeho bezpečné prostredie, pocit stability a celkovú výchovu. Zisťovanie názoru dieťaťa nie je dôkazným prostriedkom na zistenie skutočného stavu veci tak, ako napríklad výsluch účastníka konania. Ide o úkon sui generis, ktorým súd poskytuje priestor na realizáciu participačných práv dieťaťa. Citované ustanovenie § 43 ods. 1 Zákona o rodine predstavuje vnútroštátnu transpozíciu čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa. V právnom priestore Európskej únie je primárnym zdrojom všeobecné zakotvenie ochrany práv detí v čl. 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a osobitne sú práva dieťaťa na slobodné vyjadrovanie svojich názorov upravené v článku 24 Charty základných práv Európskej únie, kde sa uvádza: „Deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Môžu slobodne vyjadrovať svoje názory. Tieto názory sa berú do úvahy pri otázkach, ktoré sa ich týkajú, s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť.“ Procesnoprávnu úpravu participačných práv detí obsahuje v Civilnom mimosporovom poriadku, uplatňovaním špecifických postupov súdu, článok 7 CMP, ktorý umožňuje súdu odkloniť sa od klasickej formy realizácie určitých úkonov, v záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených osôb tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci. Napokon, súd zohľadňuje, že názory detí, ktoré je potrebné vziať do úvahy, nie sú nevyhnutne nemenné a ich námietky, ktorým treba venovať náležitú váhu, nie sú nevyhnutne dostatočné na to, aby prevážili nad záujmom rodičov, najmä napríklad pokiaľ ide o pravidelný kontakt s ich dieťaťom (rozsudok ESLP vo veci K.B. a ďalší v. Chorvátsko, č. 36216/13 z 18. septembra 2017).

17. Vzhľadom na výsledky ďalšieho riadneho dokazovania, vykonávaného v konaní vo veci samej, nebude vylúčený postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

18. Na dôvažok odvolací súd zdôrazňuje, že právna istota vo vzájomných rodinných vzťahoch je zabezpečená v zmysle zákonných ustanovení Zákona o rodine, pričom rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia v rovnakom rozsahu bez ohľadu na to, či sú rodičia dieťaťa manželmi, alebo nie (čl. 12, čl. 41 Ústavy SR). Je osobnou zodpovednosťou rodičov plne podporovať priebeh výchovy a výživy spoločného maloletého dieťaťa, rešpektujúc právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom (§ 30 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

19. K záveru prvoinštančného súdu o subsumovaní veci samej nariadením neodkladného opatrenia pre totožnosť výrokov na podklade § 330 ods. 2 CSP, odvolací súd považuje za potrebné z hľadiska praktickej aplikácie ustanovenia v mimosporových konaniach uviesť, že kritériom pre akceptovateľnosť takéhoto postupu je, že totožnosť výrokov pripúšťa povaha veci s dôrazom na zohľadnenie relevantných okolností prípadu a argumentačne udržateľný právny záver v konkrétnej veci. V danej veci prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností, kde po riadne vykonanom dokazovaní môže dôjsť, bez prejudikovania výsledku konania, k zmene osobnej starostlivosti o maloleté deti, na čo poukázal i súd prvej inštancie, čo môže mať vplyv na výber školského zariadenia v prípade maloletého a prípadnú zmenu školského zariadenia maloletej. Najmä však, v danom prípade pre neosvedčenie naliehavosti zásahu súdu neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v znení petitu návrhu. Faktom ostáva tiež, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia pre krátkosť času,

ktorý zákonodarca ukladá súdu na rozhodnutie vo veci, nemôže súd v zásade vykonávať dokazovanie v relevantnom rozsahu. S prihliadnutím na citované ustanovenie nemožno abstraktne vymedziť, ktoré subjektívne nároky svojou povahou pripúšťajú nariadenie neodkladného opatrenia s výrokom totožným vo veci samej, avšak, ako to vyplýva z výkladu danej právnej normy, spravidla pôjde o špecifické nároky, pri ktorých musia byť súčasne splnené podmienky nariadenia neodkladného opatrenia. Súd teda vždy individuálne vyhodnotí, či povaha prejednávanej veci pripúšťa výnimočné nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov. Podľa krajského súdu, povaha predmetu konania v danej veci starostlivosti súdu o maloletých o návrhu otca na rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov v súvislosti s výkonom rodičovských práv a povinností, s konkrétnym petitom na nahradenie súhlasu druhého rodiča s prihlásením maloletého na povinnú školskú dochádzku v konkrétnej vybranej škole a v prípade maloletej s prihlásením na pokračovanie plnenia povinnej školskej dochádzky v inom školskom zariadení, nepripúšťa rozhodnutie podľa § 330 ods. 2 CSP v plnom rozsahu. V danom prípade obzvlášť platí, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ak by aj návrhu otca bolo vyhovené, má dočasný charakter a nemôže v plnom rozsahu nahradiť meritórne rozhodnutie (I. ÚS 534/2022 zo dňa 19.10.2022, NS SR sp.zn. 5Cdo/149/2022 zo dňa 30.8.2022).

20. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového v spojení s § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).